

בס"ד, עש"ק, לסדר "במקום קדוש", אחרי מות, תשפ"ד

"התשפוט? התצעק?"

שחזה מראש את המהומה נקט כך בכוונה, שאילו לא היה מודיע, "בעל הקורא" היה מתחיל לקרוא ואז היתה פורצת המהומה (גם אם לא היו יודעים מה יקראו בשבת שאחר מכן) והיה חשש של ברכה לבטלה, כך שבהכרזתו הוא מנע חילול שם שמים בברכה לבטלה – ושמחתו גברה.

השמחה האישית של הגבאי לא ביטלה את המהומה. ואז נטל הגבאי בידו את קופסת הברזל מיועדת לממחטות ה"טשיו" (שכמובן אינה עומדת על הבימה, כיון שהבימה מיועדת לענייני קדושה ולא לקינוחי אף), הטיל אותה בכח על הרצפה וכולם נשתתקו לשמע הרעש החזק והפתאומי (והדבר מותר כיון שאין זה כלי מיוחד לשיר – משנ"ב של"ח ס"ק ח', ולגבי תיפוף בידים ע"ג שלחן ע"פ קצב השיר – עיין שש"כ כ"ח מ"א – לאיסור). והגבאי ניצל את השעה והורה למפטיר: "תתחיל מהר לברך ולקרוא...".

קודם הקידוש הכריז הגבאי, שידוע לו שבבית כנסת סמוך קוראים הפטרה אחרת ממה שקראו כאן. ולכן מי שסובר שלא יצא ידי חובה, יכול ללכת לאותו בית כנסת, כי עתה זמן הקריאה שם, אולם עליו לדעת שיפסיד את הקידוש. מפאת הכבוד לא נציין כמה מהצועקים ויתרו על הקידוש...

מהומה, צעקות רמות (הכל בגלל דברים שבקדושה ולא מדיבורי סרק ושיחות בטלות חלילה...), וכל כך למה? זמן ההפטרה הגיע והגבאי הכריז לקהל מה היא ההפטרה שיקראו עתה אחר פרשת "אחרי מות" כשהיא נקראת בפני עצמה (כשאיננה מחוברת לפש' קדושים ואיננה בר"ח או ערב ר"ח), הגבאי הגדיל לעשות ואף אמר מה יקראו להפטרה בשבת שלאחר מכן. ואז פרצה מהומה בקהל ונחלקו לשלש כיתות:

	אחרי	קדושים	מקורות
א.	הלא כבני כושיים	התשפוט ¹	רמ"א תכ"ח סעיף ח'
ב.	הלא כבני כושיים	הלא כבני כושיים	מנהג בליטא ²
ג.	התשפוט	הלא כבני כושיים	הרב טיקוצינסקי

המהומה גברה, חלק טענו שהם כלל לא יצאו ידי חובה בהפטרה אחרת! הגבאי ש'חטף צעקות' לא היה מוטרד. הוא נזכר בדברי הראשונים שאף הובאו להלכה בדברי השו"ע ביו"ד רנ"ז סעיף ז': "גבאי צדקה, אם יחרפוהו העניים אין לו לחוש, כי יותר זכותו גדול! וכך גם לשאר ממוני הציבור (שו"ת ציץ אליעזר חלק כ"ב סי' י"ט).

הכרזת ההפטרה קודם קריאתה לא היתה מקובלת באותו בית כנסת, אולם הגבאי

במגילה כה: למרות שאין הלכה כמותו (כדי לא לקרוא על תועבות ירושלים). וע"ע הנאמן, שנה כ"א גליון ל"ט במאמרו של הרב שריה דבליצקי לחיזוק שיטת הרב טיקוצינסקי, וע"ע במגנים ושו"ת חזו"א ח"א עמ' קפ"ז בדברי הרב טיקוצינסקי שקיים מנהג בדבר למרות שמדובר בדבר נדיר ובדעת החזו"א החולקת.

¹ "יחזקאל פרק כב: 'וְאָתָה בֶן אָדָם הַתְּשֹׁפֵט הַתְּשֹׁפֵט אֶת עֵיר הַדְּמִים וְהוֹדְעָתָה אֶת כָּל תּוֹעֲבוֹתֶיהָ"

² וכן הנהיג הגר"ש סלנט זצ"ל. עיין אדרת שמואל עמ' ע'. ועיין לוח ההלכות והמנהגים (זלזניק) תשפ"ד עמ' 300). והטעם, חשש לשיטת ר"מ